

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 6P/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200066
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2020:3620200066.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa G. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa matky W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. - O. Z., W. XXX/XX a otca G. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom mesto B., o zvýšenie výživného na návrh matky, takto

rozhodol:

I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 10.01.2018 sp. zn. 2P/55/2017 v časti o úprave vyživovacej povinnosti otca k maloletému G. Q., nar. XX.XX.XXXX tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletému zo sumy 120 € mesačne na sumu 170 € mesačne s účinnosťou od 17.01.2020.

II. Zročné výživné za obdobie od 17.01.2020 do 03.06.2020 vo výške 299,80 € je otec povinný zaplatiť maloletému k rukám matky maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti ostáva rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 10.01.2018 sp. zn. 2P/55/2017 nezmenený.

IV. Vo zvyšku súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietá.

odôvodnenie:

(1) Navrhovateľka - matka maloletého G. Q. (ďalej len „navrhovateľka“ alebo „matka“) sa podaným návrhom domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého na sumu 300 € mesačne. Návrh odôvodnila tým, že naposledy bolo výživné zvýšené v decembri 2017 rozhodnutím sp. zn. 2P/55/2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.02.2018. Maloletý nastupuje v septembri 2020 do základnej školy, s čím je spojené zvýšenie výdavkov. Maloletý býva často chorý a vyžaduje si zvýšené náklady na liečbu. Je dispenzarizovaný v imuno-alergologickej ambulancii. K chorobnosti a slabej imunite sa pridružila alergia na pleseň, ktorú mu diagnostikovali v januári 2020. Otec na nič neprispieva, nezaujíma ho, či je maloletý chorý alebo či niečo nepotrebuje. Ona poberá opatrovné v sume 430,35 € a rodinné prídavky v sume 24,34 €. Jej mesačné výdavky sú na elektrinu 75 €, poisťku pre seba 25,25 €, poisťku pre maloletého 25,10 €, splátky za práčku 32,86 €, rozhlas a TV 4,64 €, príspevok do spoločenstva za byt 26,56 €, za vodu 7 - 13 €. Otec jej dlhoval výživné za 3 mesiace, 16.01.2020 poslal výživné za november 2019 a stále dlhuje za december 2019 a január 2020.

(2) K návrhu pripojila rodný list maloletého.

(3) Súd maloletému uznesením zo dňa 24.01.2020 sp. zn. 6P/4/2020 ustanovil opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske.

(4) Na prejednanie veci súd následne nariadil pojednávanie na 04.03.2020. Predvolal naň matku, otca a kolízneho opatrovníka. Zároveň otcovi a kolíznemu opatrovníkovi odoslal návrh na začatie konania a umožnil im vyjadriť sa k nemu.

(5) Otcovi sa do konania nariadeného pojednávania nepodarilo návrh na začatie konania účinným spôsobom doručiť, preto bolo pojednávanie odročené na 22.04.2020.

(6) Súd v súlade s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a § 116 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) zverejnil na úradnej tabuli súdu a na svojej webovej stránke oznámenie o podanom návrhu na začatie konania. Keďže sa otcovi návrh nepodarilo doručiť a miesto jeho skutočného pobytu sa súdu napriek šetreniu zistiť nepodarilo, aplikoval citované zákonné ustanovenia. V súlade s § 116 ods. 2 CSP sa návrh na začatie konania považuje za doručený otcovi s účinkami ku dňu 20.03.2020, hoci sa o tom otec maloletého nedozvedel.

(7) Otec maloletého sa k návrhu na začatie konania nevyjadril.

(8) Súd z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s poukazom na vyhlásenie mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou Slovenskej republiky dňa 12.03.2020 zrušil nariadené pojednávanie vo veci.

(9) Po zmiernení protiepidemiologických opatrení súd nariadil ďalšie pojednávanie na 03.06.2020. Vzhľadom k tomu, že do pojednávania sa súdu nevrátilo potvrdenie o doručení predvolania otcovi maloletého, neboli splnené podmienky pre otvorenie pojednávania, preto bolo pojednávanie bez otvorenia odročené na 08.07.2020. Matka a kolízny opatrovník vzali termín odročeného pojednávania na vedomie, otec bol predvolaný z adresy evidovanej v registri obyvateľov. Predvolanie mu bolo doručené v súlade s § 111 ods. 3 CSP fikciou doručenia s účinkami ku dňu 29.06.2020.

(10) Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 08.07.2020 v súlade s § 180 CSP v neprítomnosti otca maloletého. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, podstatného obsahu pripojeného spisu sp. zn. 2P/55/2017 a vypočul matku maloletého. Z vykonaného dokazovania súd z jednotlivých dôkazných prostriedkov zistil nasledujúci skutkový stav:

(11) Z fotokópie rodného listu na čísle listu (ďalej len „č.l.“) 4 spisu vyplýva, že maloletý sa narodil matke W. B. a otcovi G. Q. dňa XX.XX.XXXX.

(12) Z lustrácie účastníkov v Sociálnej poisťovni na č.l. 9 až 10 vyplýva, že ani matka, ani otec nie sú evidovaní ako zamestnanci v registri Sociálnej poisťovne.

(13) Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 24 súd zistil, že v starostlivosti o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky. Maloletý pochádza zo vzťahu svojich rodičov, pričom otec otcovstvo dobrovoľne doznal. V súčasnosti prebieha na tunajšom súde konanie pod sp. zn. 1P/86/2017 vo veci zmeny priezviska maloletého. S maloletým bol uskutočnený rozhovor, pri ktorom bol informovaný o práve byť vypočutý a o možnosti toto právo neuplatniť a k veci sa nevyjadril. Maloletý súhlasil, aby jeho vyjadrenia boli sprostredkované súdu i ostatným zaangažovaným stranám. Na otázky odpovedal smelo, no zle artikuloval. O podanom návrhu vie, vie, že keď pôjde do školy, budú potrebovať viac peňazí, no nerozumie, čo je to zvýšenie výživného. Matka poberá opatrovateľský príspevok 430,35 € mesačne a prídavok na dieťa 24,34 € mesačne. Spolu s maloletým a svojimi rodičmi býva v X-izbovom byte, ktorý je v jej vlastníctve. Za bývanie má poplatky za elektrinu 75 € mesačne, nájomné 26,56 € mesačne, vodné 7 až 13 € mesačne, RTVS 4,64 € mesačne, palivové drevo 400€ a brikety 190 € za rok. Maloletému a sebe platí životné poistenie 25,25 € a 25,10 € mesačne, spláca pôžičku 32,86 € mesačne. Otec dlhodobo žije a pracuje v Rakúsku, o dieťa sa nezaujíma, sporadicky zasiela výživné, syna videl naposledy pred 3 a pol rokom. Dieťaťu nezasiela darčeky ani mu nijako finančne neprispieva. Na území Slovenskej republiky nepracuje. Jeho pomery nemohli byť preskúmané.

(14) Podľa odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske a potvrdenia na č.l. 28 a 29 otec nie je ani nebol evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberá ani nepoberal žiadnu dávku alebo príspevok. Matka poberá prídavok na dieťa 24,95 € mesačne a peňažný príspevok na opatrovanie vo výške 430,35 € mesačne.

(15) Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2P/55/2017, najmä z rozsudku na č.l. 56 pripojeného spisu súd zistil, že vyživovacia povinnosť otca na maloletého bola naposledy upravovaná s účinnosťou od 01.08.2017, od kedy bol otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 120 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého. V tom čase bývala matka so svojimi rodičmi a maloletým v rovnakom byte ako v súčasnosti, platila obdobné poplatky za bývanie ako v čase začatia tohto konania i poistné. Maloletému platila poplatky v materskej škole 44 € mesačne. Bola na predĺženej rodičovskej dovolenke pre zdravotný stav dieťaťa a opatrovala svoju chorú matku. Mesačný príjem mala cca 485 €. Maloletý mal oslabenú imunitu, na lieky vynakladali 20 - 30 € mesačne. Otec maloletého sa mal zdržiavať v Rakúsku, kde sa mal oženiť a pracovať v rakúskej firme. Žiaden kontakt na neho zistený nebol.

(16) Matka pri svojom výsluchu uviedla, že maloletý bol prijatý do základnej školy v mieste bydliska. Je chronicky chorý, ak je chorý, platí za lieky cca 31 €, ak nie, tak cca 20 €. Chodí do alergologickej ambulancie. Matka zaplatila v škole 27 € za knihy a zošity, stravné v škole bude 13 €, poplatky za družinu a krúžky uviesť nevedela, pretože sa ich dozvie v septembri. V septembri bude platiť ešte cca 30 €. Zvýšili sa jej náklady na bývanie, keď jej zvýšili príspevok do fondu opráv a za vodu na 80 €. Okrem toho má náklady cca 20 € mesačne na dezinfekciu, z dôvodu, že maloletý je náchylný na ochorenia. Bude kupovať drevo za 120 € a brikety asi za 200 €. Maloletý má absolvovať celodenné vyšetrenie v Martine (do nasledujúceho dňa), kde budú mať náklady na sanitku. Matka býva v spoločnej domácnosti s maloletými a svojimi rodičmi, na jej pomeroch sa nič nezmenilo, takisto ani na pomeroch jej rodičov. Platí internet 107,14 € ročne a satelit 69,60 € ročne (čo ale platila aj v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti). Zvyšoval sa poplatok za odvoz komunálneho odpadu a dane za byt. Spolu platila 155,88 €, predtým platila 99 €. V máji platí bytovú poisťku 89 €, tú však platila aj predtým. Otec sa o maloletého nezaujíma, dlh na výživnom nemá, nad rámec vyživovacej povinnosti neprispieva. Matka sa ho snažila neúspešne kontaktovať prostredníctvom internetovej aplikácie, avšak otec si správy nečíta. Ona bude kupovať školskú tašku, topánky, zimné topánky, oblečenie, s čím predpokladá výdavky 150 - 200 €. Maloletý prudko rastie, každý rok mu musí kupovať nové veci. Otec je podľa vyjadrenia matky maliar natierač, má „nejaké papiere ohľadom sadrokartónu“, čo je v Rakúsku dobre platené. Zvýšili sa aj náklady na stravu maloletého, zje veľa mäsa.

(17) Opatrovník maloletého v záverečnom vyjadrení odporučil návrhu matky vyhovieť.

(18) Súd právne vychádzal pri rozhodovaní z nasledujúcich zákonných ustanovení:

(19) Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(20) Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

(21) Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(22) Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(23) Podľa § 78 ods. 3 ZR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

(24) Súd po vykonanom dokazovaní a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že podaný návrh je dôvodný, hoci nie v celom rozsahu. Vychádzal pritom z nasledujúcich úvah.

(25) Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá, až kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. V posudzovanej veci je nepochybné, že maloletý, ktorý je od školského roka 2020/ 2021 žiakom základnej školy, nie je v súčasnosti schopný samostatne sa živiť a preto vyživovacia povinnosť rodičov k nemu trvá. Rodičovská vyživovacia povinnosť má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov a vždy je potrebné vychádzať okrem odôvodnených potrieb dieťaťa aj z možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov. V prípade, ak sa pomery u dieťaťa alebo u niektorého z rodičov podstatným spôsobom zmenia, je možné súdne rozhodnutie o výživnom zmeniť.

(26) Pri rozhodovaní o zmene výšky vyživovacej povinnosti (prípadne o jej zrušení) súd vždy prihliada len na to, či oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti, ktorá sa má zmeniť, došlo alebo nedošlo k (podstatnej) zmene pomerov. Súd nemá právomoc posudzovať, či skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti bolo správne alebo nie. Len v prípade, ak sa zistí na niektorej zo strán podstatná zmena pomerov, len vtedy môže rozhodnutie o výživnom zmeniť.

(27) V posudzovanej veci súd takú podstatnú zmenu, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, po vykonanom dokazovaní zistil. Súd porovnaním pomerov v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti a v čase rozhodnutia súdu o návrhu matky na zvýšenie výživného zistil, že v pomeroch matky maloletého došlo k zmene spočívajúcej v zvýšení nákladov za bývanie (poplatky za užívanie bytu, daň z bytu, poplatok za odvoz odpadu). K inej zmene u nej nedošlo. Matka namiesto približne 40 € mesačne za poplatky súvisiace s bývaním bude platiť dvojnásobok. Okrem toho došlo k zvýšeniu daňového a poplatkového zaťaženia o viac ako 50 € mesačne.

(28) U maloletého došlo takisto k podstatnej zmene pomerov. Oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti je starší, rastie, s čím sú spojené zvýšené výdavky na jeho zaopatrenie (strava, drogeria, oblečenie, obuv). Od septembra 2020 začne navštevovať základnú školu, s tým súvisia zvýšené výdavky

matky na školské potreby, ako aj na poplatky súvisiace s návštevou školy (podľa jej vyjadrenia už zaplatila 27 € a ešte bude platiť cca 30 € a bude mu kupovať školskú tašku a oblečenie). K inej zmene u neho nedošlo (nepriaznivý zdravotný stav mal už v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti, v tomto smere žiadna podstatná zmena zistená nebola).

(29) U otca maloletého žiadna zmena pomerov zistená nebola. Súdu sa ho vypátrať nepodarilo, preto pri rozhodovaní musel vychádzať z toho, že jeho pomery sú rovnaké ako v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti.

(30) Z toho vyplýva, že došlo k podstatnej zmene na strane matky (zhoršenie pomerov), ako aj na strane maloletého (zhoršenie pomerov), pričom táto zmena odôvodňuje zvýšenie výživného.

(31) Súd za primerané, spravodlivé a súladné s najlepším záujmom maloletého, pri prihladnutí na možnosti, schopnosti a majetkové pomery jeho rodičov, považoval zvýšenie výživného zo sumy 120 € mesačne na sumu 170 € mesačne, teda o 50 € mesačne. Takéto zvýšenie odzrkadlí aj vyššie náklady matky (a tým aj maloletého) na bývanie /pričom súd prihladal na to, že v spoločnej domácnosti s matkou a maloletým bývajú ďalšie dve dospelé osoby, teda zvýšenie výdavkov rozpočítal na štyri osoby/, aj náklady spojené so zaopatrením maloletého i s povinnou školskou dochádzkou. Pri určení výšky zvýšenia súd prihladal aj na to, že hoci sa matka podieľa na plnení si vyživovacej povinnosti k maloletému aj svojou osobnou starostlivosťou, musí sa aj ona čiastočne podieľať na kompenzácii jeho zhoršených pomerov. Výživné vo výške 170 € mesačne bude zodpovedať aj pomerom otca (súd vychádzal z toho, že tieto sa nemenili, pričom pri ostatnej úprave vyživovacej povinnosti vychádzal pri posúdení jeho príjmov z toho, že jeho príjmy sú na úrovni priemernej mzdy v hospodárstve, čo bolo v tom čase 944 € mesačne). Pri takto posúdených príjmoch bude v možnostiach otca platiť výživné aj v zvýšenej výške.

(32) Súd účinnosť zvýšenia výživného stanovil od 17.01.2020, teda od podania návrhu na začatie konania. Rozhodol tak z dôvodu, že už v čase podania návrhu bol vek maloletého vyšší oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti, teda už v tom čase boli vyššie náklady súvisiace s jeho zaopatrením.

(33) Keďže súd určil vyživovaciu povinnosť aj za obdobie predchádzajúce vyhláseniu rozsudku, za obdobie od účinnosti zvýšenia vyživovacej povinnosti po vyhlásenie rozsudku nastala už splatnosť časti zvýšeného výživného. Túto splatnú sumu súd zaviazal otca zaplatiť k rukám matky maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti výroku o zvýšení výživného. Dlhšiu lehotu na plnenie súd stanovil z dôvodu výšky sumy zvýšeného výživného, pričom takýmto spôsobom bude otcovi umožnené získať včas prostriedky, ktoré bude môcť na plnenie zročného výživného použiť.

(34) Výšku zročného zvýšeného výživného súd vypočítal tak, že keďže bola splatnosť výživného určená k 15. dňu v mesiaci, za obdobie od 17.01. do 14.02. - 29 dní ide o sumu 49,88 € /29 dní x 50 € / 1,72 € za deň/ a za obdobie od 15.02. do 15.06. (splatnosť výživného pred rozhodnutím súdu o jeho zvýšení) - 5 mesiacov ide o sumu 250 € /5 mesiacov x 50 €/, čo je spolu 299,80 €.

(35) V tých častiach, ktoré neboli týmto rozhodnutím dotknuté (v ostatných častiach netýkajúcich sa určenia výšky výživného) ostáva rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 10.01.2018 sp. zn. 2P/55/2017 nezmenený.

(36) Vo zvyšku súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol, pretože z vykonaného dokazovania nezistil taký závažný rozsah zmeny (zhoršenia) pomerov na strane matky alebo maloletého, ktorý by odôvodňoval zvýšenie výživného nad sumu 50 € mesačne. Skutočnosť, že zaopatrenie maloletého je finančnej náročnejšie, že nastúpi do základnej školy, ani skutočnosť, že matka má vyššie výdavky na bývanie, neodôvodňujú zvýšenie výživného až na viac ako dvojnásobok. Rozsah zhoršenia pomerov nezodpovedá zvýšeniu o 170 € mesačne, jednak z dôvodu, že zhoršenie pomerov matky je potrebné rozpočítať medzi štyri osoby žijúce v spoločnej domácnosti a jednak z dôvodu, že na zvýšených výdavkoch maloletého sa čiastočne musí podieľať aj matka a zároveň tieto nie sú natoľko vysoké, že by sa čo i len približovali zvýšeniu o 170 € mesačne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.